

ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ЗАГАЛЬНОВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ

Кизим І.В., здобувач вищої освіти

*Науковий керівник: Кравченко О.В., канд. екон. наук, доцент
Сумський державний університет*

Формування облікової інформації про загальновиробничі витрати (ЗВВ) та їх розподіл є важливим питанням діяльності будь-якого підприємства. Достовірна інформація про витрати підприємства впливає на процес прийняття управлінських рішень, а також на визначення фінансових результатів його діяльності. При цьому дані про загальновиробничі витрати стають основним джерелом виявлення резервів зниження собівартості виробленої продукції, підвищення рентабельності підприємства [1]. Саме тому правильний підхід до обліку загальновиробничих витрат є досить актуальною проблемою на сьогодні.

Серед науковців досить немає єдиної думки щодо організації обліку та розподілу загальновиробничих витрат підприємства. Дослідженням даного питання присвячені праці таких вчених, як: Ф.Ф. Бутинця, С.Ф. Голова, В.І. Єфіменко, Є.В. Мниха, В.Ф. Палія та ін. Проте в умовах реформування бухгалтерського обліку, змін в економіці ці питання залишаються актуальними та потребують нового вирішення [1].

Варто відмітити, що точного визначення загальновиробничих витрат у П(С)БО 16 «Витрати» немає, тому багато вчених висловлюють свою думку щодо цього. Так, Пушкар М.С. визначає ЗВВ як: «витрати на обслуговування роботи цехів основного і допоміжного виробництва та управління ними, а також витрати на організацію та координацію виробничого процесу в них» [2].

Ластовецький В.О. загальновиробничими (накладними) вважає ті витрати, які не належать до основних витрат, зумовлених технологією виробництва; тих, які формують

технологічну вартість (собівартість) продукції (робіт, послуг), – витрати на технологічні матеріали, робочу силу і на експлуатацію засобів праці [3]. На підставі цього можна зробити висновок, що загальновиробничі витрати є витратами різних підрозділів на організацію процесу виробництва та управління ним, на утримання та експлуатацію машин та обладнання, будівель, які не можна прямо віднести на конкретний об'єкт витрат.

Згідно з П(С)БО 16 загальновиробничі витрати поділяють на: постійні – витрати, які залишаються незмінними при зміні обсягу виробництва, та змінні, включають витрати, які змінюються прямо пропорційно до зміни обсягу виробництва [4].

Підприємства самостійно визначають перелік змінних та постійних загальновиробничих витрат в наказі про облікову політику. При цьому слід враховувати специфіку діяльності підприємства: види продукції, особливості організації виробництва, наявність суміжного виробництва та інші фактори. Також є такий вид витрат як змішані, вони містять в собі змінну і постійну частини [5].

Ефективне управління ними можливе за умови визначення впливу факторів витрат на їх величину та наявність взаємозв'язку між ними в рамках певного періоду часу [1]. Вирішити ці проблеми можна через удосконалення класифікації загальновиробничих витрат за оптимальною кількістю ознак, що охарактеризують цільове призначення й економічний зміст витрат, враховуючи організаційну структуру та особливості; необхідно сформувати робочий план рахунків задля деталізації статей загальновиробничих витрат у розрізі рахунку 91.

При виборі бази розподілу слід звернути увагу на те, що між зміною загальновиробничих витрат і відповідно зміною бази розподілу існує пропорційна або майже пропорційна залежність, тому потрібно використати такий показник, який би максимально точно забезпечив віднесення

непрямих витрат на відповідні об'єкти калькулювання [2].

Згідно П(С)БО 16 можливими базами для розподілу загальновиробничих витрат є години праці, заробітна плата, обсяг діяльності, прямі витрати [4]. Підприємство може обрати будь-яку базу для розподілу непрямих витрат.

Розподіл загальновиробничих витрат здійснюється за звітний період на основі фактичних даних. Проте, на підприємствах з метою визначення собівартості продукції протягом періоду для ефективного управління, необхідна інформація про суму загальновиробничих витрат за певний проміжок часу. Доцільно виділити два основні періоди щодо розрахунку коефіцієнтів розподілу: рік і місяць, для прийняття управлінських рішень можна застосовувати також інші періоди [4].

Удосконалення потребує також нормативна база за цим питанням. Внесення змін на законодавчому рівні дозволить врегулювати цей процес, уникаючи певних непорозумінь.

Отже, врахування наведених аспектів сприятиме правильному розподілу загальновиробничих витрат, формуванню достовірної інформації про них, дозволить уникнути багатьох помилок і проблем при визначенні фінансових результатів підприємства.

Перелік посилань:

1. Куцик П.О., Мазуренко О.М. Обліково-аналітична концепція управління загальновиробничими витратами : монографія. Львів : Растр-7, 2014. 288 с. URL: http://www.lute.lviv.ua/fileadmin/www.lac.lviv.ua/data/kafedry/Vuh_Obliku/Kucik/Docs/K6_Upravlinnia_vytratamy.pdf (дата звернення: 22.04.2020).

5. Войтенко Т., Вороная Н. Усе про облік витрат на виробничому підприємстві. Харків : Фактор, 2017. 266 с.

2. Пушкар М. С. Філософія обліку : монографія. Тернопіль : Карт-бланш, 2002. 156 с.

3. Ластовецький В. О. Галузевий бухгалтерський облік: проблеми теорії і практики. Чернівці : Прут, 2005. 200 с.

4. ПС(Б)О 16 «Витрати». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00> (дата звернення: 22.04.2020).